

# Standarder kan fremme rettferdighet

Den nordiske velferdsmodellen er bygget på standarder. For å kunne fordele goder rettferdig, trengs allmenngyldige kriterier og målbare enheter for å sikre grunnleggende likhetsidealer.

TEKST

**Lene Paulsen Walderhaug**

PUBLISERT 3. mai 2021

EMNER

Standardisering

pakkeforløp

Mitt innlegg «[Standardisering har fremmet faget](#)» ble imøtegått i marsutgaven. Jeg vet ikke om jeg er blitt vranglest, eller om jeg har uttrykt meg upresist. Uansett: Her er et forsøk på oppklaring.

Innlegget handlet fra min side ikke ensidig om pakkeforløp. I hvert fall ikke i den spesifikke formen og med de systemene for registrering og koding vi baler med i dag. I sin nåværende form fremstår forløpene som førstegenerasjonsløsninger som er mer til irritasjon enn hjelp. Mitt innlegg var ment som et forsvar for standarder i vårt fag. Standarder for diagnoser, for dokumentasjon og for pasientbehandling. Standarder som kan forstås som et rammeverk for fagutøvelse. Selve skreddersømmen er det vi som fagutøvere som må tilføre.

LES OGSÅ

## Standardisering har fremmet faget

Akiah Ottesen romantiserer en behandlingshverdag uten dokumentasjonskrav, diagnoser, behandlingsplan og behov for evaluering.

## Stortrives med spesialiserte løp

Det var også ment som et forsvar for seriell spesialisert behandling. Og som et forsøk på å nyansere debatten der mange har belyst negative sider de opplever ved de siste års endringer. Jeg ønsket å representere en entusiastisk stemme fra en blant flere som stortrives i arbeidet med spesialiserte evidensbaserte løp som B4DT, RISK,

spiseforstyrrelsebehandling for barn og unge og Basal eksponeringsterapi (BET), lista er lang ...

## «Den nordiske velferdsmodellen er jo nettopp bygget på standarder»

Det er mange ting vi er enige om: blant annet betydningen av en personsentrert tilnærming til terapi med utgangspunkt i pasientenes livsverden og særegne ønsker. Det ligger sentralt i en god utredning og valg av behandling i behandlingsplan at det er fundert i spørsmålet: «Hva er viktig for meg (les: pasienten)?»

Det er også flere ting vi er uenige om. For eksempel at standarder henger sammen med privatisering og forsikringsbasert finansiering med smak av USA. Den nordiske velferdsmodellen er jo nettopp bygget på standarder. For å fordele goder ut fra et rettferdighetsprinsipp trenger man allmenngyldige kriterier og målbare enheter for å sikre grunnleggende likhetsidealer. At standarder også bidrar til effektivitet, behøver heller ikke å være noe negativt.

«Mer standardisering gir ikke mer profesjonalitet.» Nei, ikke i det uendelige. Like lite som mer tid og rom til å følge pasienter uten standarder og rammer heller ikke gjør det i det uendelige. Men det er noe uproft å være helt uten standarder. Noe som historisk sett har vært tilfelle for vårt fagfelt. Og så må vi selvfølgelig unngå den andre grøfta: slutte å bruke oss selv kreativt fordi det fins rammer.

### LES OGSÅ

#### **Kunsten å lyve så mange nok tror det**

For meg var president Trump en avatar med en personlighet skapt og kontrollert av 70 millioner andre. Slik sett var det vel ikke noe galt med Trump?

## **Balansert belastning**

Kanskje er også mange usikre og kjenner seg overveldet av krav. Det har vi ingen grunn til. Det ligger vanvittig mye kompetanse i feltet. Å verbalisere og skriftliggjøre egne vurderinger vil synliggjøre hva vi kan.

Ledelsesperspektivet som Heidi Svendsen Tessand skriver om, er viktig. Det slår meg at psykologer ofte skal være så «flinke» at vi strever med å være tydelige på grenser og stille krav til ledelsen på samme måte som de stiller krav til oss. Det er et ansvar også fra ledelsen å sørge for at folk har en belastning som er i balanse.

Jeg mener diskusjonen om pakkeforløp og hvilke standarder vi skal ha, best skjer på et faglig grunnlag som peker fremover, tar faget videre, og er tuftet på hva som tar pasientene fremover, samt gir gode arbeidsmiljø. Å romantisere fortiden skaper sjelden

gode arbeidsmiljø, faglig utvikling eller endringer, for den saks skyld. Vi må dra sammen for å skape det fagfeltet og den arbeidshverdagen vi ønsker oss.

*Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 58, nummer 5, 2021, side 411*

**TEKST**

**Lene Paulsen Walderhaug**, psykologspesialist